

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (prvá rozšírená komora)
z 5. apríla 2006 *

Vo veci T-351/02,

Deutsche Bahn AG, so sídlom v Berlíne (Nemecko), v zastúpení: pôvodne M. Schütte, M. Reysen a W. Kirchhoff, neskôr M. Schütte a M. Reysen, advokáti, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

proti

Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: V. Kreuzschitz a J. Flett, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Rada Európskej únie, v zastúpení: A.-M. Colaert, F. Florindo Gijón a C. Saile, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania,

* Jazyk konania: nemčina.

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie z 12. septembra 2002 týkajúceho sa zamietnutia sťažnosti podanej žalobcom 5. júla 2002,

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
(prvá rozšírená komora),

v zložení: predseda komory B. Vesterdorf, sudcovia J. D. Cooke, R. García-Valdecasas, I. Labucka a V. Trstenjak,
tajomník: K. Andová, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 21. septembra 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

- ¹ Článok 1 ods. 1 smernice Rady 92/81/EHS z 19. októbra 1992 o harmonizácii štruktúr spotrebných daní z minerálnych olejov (Ú. v. ES L 316, s. 12) ustanovoval, že členské štáty mali na minerálne oleje uplatňovať harmonizovanú spotrebnú daň v súlade s touto smernicou.

- 2 Podľa článku 8 ods. 1 smernice 92/81 mali členské štáty oslobodiť od harmonizovanej spotrebnej dane najmä „minerálne oleje dodávané ako palivá pre účely leteckej dopravy inej než sú súkromné rekreačné lety“ [*neoficiálny preklad*].
- 3 Smernica 92/81 bola s účinnosťou od 31. decembra 2003 zrušená smernicou Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, s. 51; Mim. vyd. 09/001, s. 405).
- 4 Podľa článku 4 ods. 1 Mineralölsteuergesetz (nemecký zákon o dani z minerálnych olejov) z 21. decembra 1992 (BGBl. 1992 I, s. 2185, oprava BGBl. 1993 I, s. 169, ďalej len „MinöStG“):

„1. Ak článok 12 neustanovuje inak, minerálne oleje môžu s oslobodením od dane používať

...

3) ako palivo pre leteckú dopravu

a) letecké spoločnosti, ktoré zabezpečujú komerčnú prepravu osôb a tovarov alebo poskytovanie služieb za odplatu;

...“

- 5 Podľa článku 4 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88] Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339):

„1. Komisia preskúma oznámenie akonáhle jej bude doručené. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 8, Komisia prijme rozhodnutie podľa odsekov 2, 3 alebo 4.

2. Keď Komisia po predbežnom preskúmaní zistí, že úradne oznámené opatrenie nepredstavuje pomoc, zaznamená toto zistenie formou rozhodnutia.

3. Keď Komisia po predbežnom preskúmaní zistí, že nevznikli žiadne pochybnosti o zlučiteľnosti oznamovaného opatrenia so spoločným trhom, pokým spadá do rámca článku [87] (1) Zmluvy, rozhodne, že opatrenie je zlučiteľné so spoločným trhom... Rozhodnutie bude špecifikovať, ktorá výnimka zo Zmluvy sa použila.

4. Keď Komisia po predbežnom preskúmaní zistí, že vznikli pochybnosti, čo sa týka zlučiteľnosti oznamovaného opatrenia so spoločným trhom, rozhodne o začatí konania podľa článku [88] (2) Zmluvy...“

- 6 Článok 10 nariadenia č. 659/1999 znie takto:

„1. Ak Komisia vlastní informácie z akéhokoľvek zdroja týkajúce sa údajnej protiprávnej pomoci, preskúma tieto informácie bez meškania.

2. Podľa potreby požiada o informácie od daného členského štátu. Článok 2 (2) a článok 5 (1) a (2) sa primerane uplatnia s nevyhnutnými zmenami v podrobnostiach.

...“

7 Článok 13 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 ustanovuje:

„Výsledkom preskúmania možnej protiprávnej pomoci bude rozhodnutie podľa článku 4 (2), (3) alebo (4)...“

8 Podľa článku 20 nariadenia č. 659/1999:

”...“

2. Akákoľvek zainteresovaná strana môže informovať Komisiu o akejkoľvek údajnej protiprávnej pomoci a akomkoľvek údajnom nesprávnom použití pomoci. Keď Komisia zvažuje, že na základe informácií, ktoré má, existujú nedostatočné dôvody na zaujatie stanoviska k prípadu, bude informovať o tom zainteresovanú stranu. Keď Komisia prijme rozhodnutie o prípade, týkajúce sa predmetu poskytnutých informácií, zašle kópiu tohto rozhodnutia zainteresovanej strane.

3. Na požiadanie akákoľvek zainteresovaná strana obdrží kópiu akéhokoľvek rozhodnutia podľa článkov 4 a 7, článku 10 (3) a článku 11.“

9 Podľa článku 25 nariadenia č. 659/1999:

„Rozhodnutia, vykonané podľa kapitol II, III, IV, V a VII budú adresované danému členskému štátu. Komisia ich oznámi danému členskému štátu bez meškania a poskytne mu príležitosť označiť Komisii, ktoré informácie považuje za predmet služobného tajomstva.“

Skutkový stav a konanie

10 Deutsche Bahn AG je nemecký vnútroštátny železničný podnik. Keďže sa žalobca domnieval, že oslobodenie od dane zavedené článkom 4 ods. 1 bodom 3 písm. a) MinöStG v prospech paliva pre lietadlá vedie k skresleniu hospodárskej súťaže medzi podnikmi železničnej dopravy (konkrétnejšie, pokiaľ ide o rýchlovlaky) a podnikmi leteckej dopravy, predložil listom z 5. júla 2002 Komisii sťažnosť týkajúcu sa uvedeného oslobodenia a vyzval ju, aby začala prieskumné konanie podľa článku 88 ES.

- 11 Pani Loyola de Palacio, vtedajšia členka Komisie pre dopravu, zaslala 12. septembra 2002 žalobcovi list, omylom datovaný k 21. septembru 2002, v tomto znení (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“):

„Ďakujem Vám za Váš nedávny list týkajúci sa hospodárskej súťaže v Nemecku medzi Deutsche Bahn a ‚nízkonákladovými leteckými spoločnosťami‘, v ktorom žiadate Komisiu, aby uskutočnila opatrenia proti oslobodeniu leteckého paliva od dane.

Vo formálnej sťažnosti pripojenej k Vášmu listu tvrdíte, že oslobodenie leteckého paliva od dane je nezlučiteľné s vnútorným trhom. Európska komisia sa však domnieva, že predmetné oslobodenie nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy ES. Oslobodenie od dane je založené na smernici Rady o harmonizovaní štruktúr spotrebných daní z minerálnych olejov, ktorú jednomyseľne prijali členské štáty v súlade s článkom 93... ES. Okrem toho treba zdôrazniť, že smernica neponecháva členskému štátu žiaden priestor na voľnú úvahu. Oslobodenie od dane uvedené v článku 4 ods. 1 bode 3 písm. a) [MinöStG] musí byť preto považované za vykonanie smernice [92/81], a nie za pokus o poskytnutie pomoci.

Európska smernica je navyše v súlade s medzinárodnou praxou založenou na politikách, ktoré zaviedla Medzinárodná organizácia civilného letectva (ICAO) v rámci Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve (ďalej len ‚Chicagsky dohovor‘).

Vzhľadom na to, že oslobodenie leteckého paliva od dane sa nepovažuje za vyvolávajúce problémy štátnej pomoci, Komisia nemá v úmysle začať vyšetrovacie konanie v oblasti štátnej pomoci podľa článku 88... ES.

Európska komisia naozaj — ako ste aj správne poznamenali vo Vašom liste — opakovane skúmala problém oslobodenia od dane. Komisia pri viacerých príležitostiach žiadala, aby sa otázka prerokovala v rámci ICAO s cieľom zaviesť daň na palivo pre lietadlá alebo zodpovedajúce opatrenia. Pracovná skupina ICAO v súčasnosti skúma spôsoby zavedenia opatrení pre medzinárodné civilné letectvo založených na trhu, ako sú dane, obchodovanie s emisnými kvótami a dobrovoľné mechanizmy.

Európska komisia nezávisle od otázky medzinárodného práva poznamenáva vo svojej Bielej knihe o európskej dopravnej politike uverejnenej roku 2001, že možno uvažovať o ‚zrušení oslobodenia paliva pre lietadlá pri letoch vnútri Spoločenstva od dane. Tento prístup nie je bez ťažkostí, pretože by si vyžadoval rovnosť zaobchádzania voči prepravcom mimo Spoločenstva, ktorí zabezpečujú lety vnútri Spoločenstva‘. Úsilie Komisie nevedlo do dnešného dňa k žiadnej zmene [smernice 92/81].“

- 12 Ako odpoveď na tento list zaslal žalobca 30. septembra 2002 Komisii list v nasledujúcom znení:

„Ďakujeme Vám za Váš list z [12.] septembra 2002, v ktorom zaujímame stanovisko k sťažnosti, ktorú podal Deutsche Bahn proti oslobodeniu leteckého paliva od spotrebných daní z minerálnych olejov. So záujmom a uspokojením sme sa dozvedeli o skutočnosti, že Komisia už takisto nepovažuje oslobodenie kerozínu od dane za vhodné. V tomto ohľade sa Deutsche Bahn výslovne potvrdil svoj názor, že oslobodenie od spotrebných daní z minerálnych olejov spôsobuje čoraz viac nekalej súťaže, osobitne zo strany nízkonákladových leteckých spoločností na ťarchu dopravy rýchlouvlakom ICE.

Preto sme o to viac sklamaní, že nezamýšľate uskutočniť žiadne vyšetrovanie v oblasti štátnej pomoci týkajúce sa tohto oslobodenia od dane, ktoré narúša hospodársku súťaž. Žiadame Vás, aby ste ešte raz prehodnotili Vaše stanovisko. Prijatie smernice týkajúcej sa minerálnych olejov podľa nášho názoru nebráni preskúmaniu aspektov týkajúcich sa štátnej pomoci. Svojho času neexistovala hospodárska súťaž medzi železnicou a leteckou dopravou. Táto situácia sa v priebehu posledných desiatich rokov zmenila. Komisia podľa nás môže a musí brať túto zmenu do úvahy.

Ak by sa Komisia mala pridržať právneho stanoviska, ktoré je uvedené vo Vašom liste, treba túto otázku predložiť príslušným európskym súdom, aby došlo k jej vyjasneniu.

Veríme, že takému súdnemu konaniu je možné sa vyhnúť, a zostávame Vám k dispozícii.“

- 13 V liste z 25. novembra 2002, ktorý žalobca dostal po podaní tejto žaloby, pani Loyola de Palacio v podstate zopakovala obsah svojho listu z 12. septembra 2002.
- 14 Žalobca návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 28. novembra 2002 podal žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.
- 15 Návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 5. decembra 2002 takisto podal žalobu pre nečinnosť (zapísanú do registra pod číslom T-361/02), v ktorej navrhoval konštatovať, že Komisia protiprávne nerozhodla o jeho sťažnosti.

16 Pani Loyola de Palacio zaslala 9. januára 2003 žalobcovi list v tomto znení:

„Odkazujem na moje listy z 12. septembra 2002, ktorý bol omylom datovaný k 21. septembru, a z 25. novembra 2002, pričom by som chcela zopakovať a potvrdiť ich obsah vo svetle neskorších udalostí.

Zastávam názor, že túto vec neupravujú pravidlá týkajúce sa štátnej pomoci. Ani ja, ani Európska komisia sme v tomto ohľade nevydali rozhodnutie podľa nariadenia [č. 659/1999] ani na inom právnom základe. Komisia ani nezaujala stanovisko. Z citovaných listov jasne vyplýva, že mám rovnaký názor ako Vy. Aby sme sa však vyhli prípadnému nedorozumeniu z Vašej strany, považujte akúkoľvek časť mojich listov, z ktorej Vy alebo Váš právny zástupca vyvodzujete odlišný záver, buď za súladnú s mojím stanoviskom, alebo za odvolanú.“

17 Komisia zaslala tento list v rovnaký deň Súdu prvého stupňa, pričom ho informovala, že vzala späť dva už spomínané listy z 12. septembra a 25. novembra 2002. Komisia z toho vyvodila záver, že táto žaloba sa stala bezpredmetnou.

18 Žalobca 25. februára 2003 predložil svoje pripomienky k tomuto listu z 9. januára 2003, v ktorých zdôraznil, že jeho záujem na pokračovaní konania zostáva zachovaný.

19 Predseda piatej rozšírenej komory Súdu prvého stupňa povolil uznesením zo 6. novembra 2003 vstúpiť Rade do konania ako vedľajšiemu účastníkovi na podporu návrhov Komisie v tejto veci. Rada podala vyjadrenie vedľajšieho účastníka konania 22. decembra 2003. Žalobca podal svoje pripomienky k tomuto vyjadreniu 15. marca 2004.

- 20 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (prvá rozšírená komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval účastníkov konania, aby odpovedali na určité otázky. Účastníci konania týmto výzvam vyhovelí.
- 21 Uznesením z 20. júna 2005, Deutsche Bahn/Komisia (T-361/02, neverejnené v Zbierke), Súd prvého stupňa zamietol žalobu pre nečinnosť, ktorú podal žalobca, ako zjavne neprípustnú.
- 22 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky Súdu prvého stupňa boli vypočítané počas pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 21. septembra 2005.

Návrhy účastníkov konania

- 23 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- vyhlásil, že žaloba je prípustná,

- zrušil napadnuté rozhodnutie a zaviazal Komisiu na náhradu trov konania,

- subsidiárne, v prípade, ak by rozhodol, že napadnuté rozhodnutie bolo zrušené alebo späťvzaté listom z 9. januára 2003, konštatoval, že posledné uvedené rozhodnutie je nulité, a zaviazal Komisiu na náhradu trov konania,

- subsidiárne v druhom rade, v prípade, ak by rozhodol o zastavení konania, zaviazal Komisiu na náhradu trov konania podľa ustanovení článku 87 ods. 6 v spojitosti s článkom 90 písm. a) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa.

24 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zamietol žalobu ako neprípustnú a v každom prípade ako nedôvodnú,
- zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

25 Rada navrhuje, aby Súd prvého stupňa v prípade, ak by usúdil, že žaloba je prípustná, vyhlásil, že žalobcom vznesená námietka nezákonnosti je zjavne nedôvodná, a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

O prípustnosti

Tvrdenia účastníkov konania

26 Komisia po prvé tvrdí, že list z 12. septembra 2002 nepredstavuje napadnuteľný akt. Uvádza, že tento list nemá právne účinky, keďže pani Loyola de Palacio v ňom žalobcu informovala o právne jasnej situácii, a to o skutočnosti, že informácia, ktorú

žalobca poskytol 5. júla 2002, nepatrí do rozsahu pôsobnosti právnej úpravy štátnej pomoci a z tohto dôvodu nemôže predmetné oslobodenie predstavovať štátnu pomoc. Pani Loyola de Palacio nemala podľa Komisie v úmysle rozhodnúť vo veci právne vynútiteľným spôsobom. Komisia okrem toho zdôrazňuje, že napadnuté rozhodnutie nemožno kvalifikovať ako rozhodnutie v oblasti štátnej pomoci vzhľadom na absenciu určitých charakteristík konania v prejednávanej veci uplatňovaných v oblasti štátnej pomoci, ktoré sa týkajú prijatia takých rozhodnutí Komisiou, ich uverejnenia, a skutočnosti, že sú určené členskému štátu (rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, ďalej len „rozsudok Sytraval“, bod 45). Ak by sa aj ukázalo, že nariadenie č. 659/1999 sa má v prejednávanej veci uplatniť, napadnuté rozhodnutie nie je ničím iným než neformálnym oznámením informácií, aké ustanovuje článok 20 ods. 2 druhá veta tohto nariadenia, a preto je nenapadnuteľné.

27 Komisia dodáva, že žalobcom citované rozsudky týkajúce sa údajných právnych účinkov napadnutého rozhodnutia sú irelevantné, keďže buď boli vyhlásené pred prijatím nariadenia č. 659/1999, alebo sa netýkajú skutkových okolností, ktoré by mohol upravovať článok 20 tohto nariadenia. Žalobca sa okrem toho hrá so slovami, keď uvádza, že Komisia v skutočnosti rozhodla vo veci, ktorá jej bola predložená, a teda nemožno uplatniť článok 20 ods. 2 nariadenia č. 659/1999. Komisia tvrdí, že nemohla v tejto veci rozhodnúť, pretože už v čase podania sťažnosti vedela, že skutkové okolnosti, ktoré jej boli oznámené, sa netýkajú štátnej pomoci, a tým menej protizákonnej alebo nesprávne použitej pomoci.

28 Komisia po druhé tvrdí, že žalobca nemá záujem na konaní. Ak by aj totiž list z 12. septembra 2002 bol napadnuteľným aktom, bol odvolaný listom z 9. januára 2003, a teda nemá účinky.

- 29 Posledný uvedený list v každom prípade potvrdzuje právny názor vyjadrený 12. septembra 2002 a tiež bez akejkoľvek dvojzmyselnosti oznamuje, že ide iba o osobný názor, ktorý Komisiu nezaväzuje, a Komisia nijaké rozhodnutie nevydala.
- 30 Komisia v tomto ohľade spresňuje, že výlučne pre prípad, ak by „advokát alebo advokáti adresáta listu z 12. septembra 2002 z neho vyvodili odlišné závery, bolo v poslednej vete [listu z 9. januára 2003] potrebné spresniť, že v takom prípade sa uprednostňuje odvolanie častí, ktorým sa predtým dal odlišný výklad, aby neboli predmetom zbytočného súdneho sporu, ktorému je možné sa vyhnúť“.
- 31 Podľa Komisie neexistuje žiadne riziko, že v budúcnosti zopakuje predmetné správanie. Postačovalo by totiž, aby žalobca podal žiadosť založenú na článku 20 ods. 2 nariadenia č. 659/1999, a Komisia by na ňu odpovedala rozhodnutím určeným Spolkovej republike Nemecko, ktoré by potom bolo skutočne možné právne napadnúť. Žalobca by v súlade s článkom 20 ods. 3 tohto nariadenia dostal kópiu takého rozhodnutia.
- 32 Žalobca usudzuje, že táto žaloba je prípustná. Predovšetkým tvrdí, že list z 12. septembra 2002 je napadnuteľným aktom, keďže Komisia v ňom vyjadrila konečný právny názor, ktorý má záväzné účinky (rozsudok Súdneho dvora z 11. novembra 1981, IBM/Komisia, 60/81, Zb. s. 2639, bod 10, a uznesenie Súdu prvého stupňa z 30. septembra 1999, UPS Europe/Komisia, T-182/98, Zb. s. II-2857, bod 39).
- 33 Trvá na skutočnosti, že žaloba sa nestala bezpredmetnou v dôsledku listu z 9. januára 2003. Jeho záujem na konaní zostáva zachovaný, keďže nedošlo k platnému odvolaniu napadnutého rozhodnutia. Okrem toho, ak by aj list z 12. septembra 2002 bol odvolaný, jeho oprávnený záujem na konštatovaní protiprávnosti tohto listu zostáva nedotknutý.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 34 Podľa článku 230 štvrtého odseku ES môže fyzická alebo právnická osoba podať žalobu proti rozhodnutiu, ktoré je jej určené.
- 35 Podľa ustálenej judikatúry môžu byť predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 230 ES len opatrenia, ktoré majú záväzné právne účinky ovplyvňujúce záujmy žalobcu tým, že spôsobujú výraznú zmenu v jeho právnom postavení (rozsudok IBM/Komisia, už citovaný v bode 32 vyššie, bod 9, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 18. septembra 2001, Métropole Télévision — M6 a i./Komisia, T-112/99, Zb. s. II-2459, bod 35). Žaloba o neplatnosť je teda prípustná v prípade všetkých opatrení prijatých inštitúciami bez ohľadu na ich povahu alebo formu, ktorých zámerom bolo spôsobiť právne účinky (rozsudok Súdneho dvora z 31. marca 1971, Komisia/Rada, 22/70, Zb. s. 263, bod 42, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 10. apríla 2003, Le Pen/Parlament, T-353/00, Zb. s. II-1729, bod 77).
- 36 Žalobca vo svojej sťažnosti uvádza, že oslobodenie, ktoré článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG ustanovuje iba v prospech leteckých spoločností, narúša hospodársku súťaž medzi leteckou dopravou, osobitne v prípade spoločností s nízkymi tarifami, a železničnou dopravou na trhu prepravy cestujúcich, čím je porušený článok 87 ES.
- 37 Komisia v liste z 12. septembra 2002 odpovedá, že sa domnieva, že predmetné oslobodenie nemôže predstavovať štátnu pomoc, keďže vyplýva z prebratia smernice 92/81, teda aktu Spoločenstva, a preto sa pravidlá týkajúce sa štátnej pomoci neuplatňujú (pozri bod 11 vyššie).

- 38 V rámci tejto žaloby Komisia tvrdí, že list z 12. septembra 2002 nie je napadnuteľným aktom (pozri bod 26 vyššie).
- 39 Na zistenie, či uvedený list predstavuje napadnuteľné opatrenie, je predovšetkým potrebné ustanoviť účel listu žalobcu z 5. júla 2002, na ktorý odpovedá.
- 40 Je nevyhnutné konštatovať, že účelom listu žalobcu z 5. júla 2002 bolo predložiť Komisii odôvodnenú sťažnosť týkajúcu sa údajného porušenia článku 87 ES. Táto sťažnosť, ktorá sa skladala z viac ako 800 strán, zahŕňala veľký počet dôkazných materiálov, ekonomických údajov a štatistík usilujúcich sa dokumentovať tvrdenie o existencii štátnej pomoci a najmä o skreslení hospodárskej súťaže, ktoré vyplýva z predmetného oslobodenia. Žalobca vo svojej sťažnosti výslovne žiadal Komisiu, aby začala konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ES.
- 41 Nezávisle od otázky, či bola sťažnosť dôvodná alebo nie, je zrejmé, že keď Komisia dostala túto sťažnosť, získala k dispozícii „informácie týkajúce sa údajnej protiprávnej pomoci“ v zmysle článku 10 ods. 1 nariadenia č. 659/1999. Z posledného uvedeného ustanovenia vyplýva, že Komisia musí také informácie preskúmať bez meškania (pozri bod 6 vyššie). Na tento účel je oprávnená, ale v tomto štádiu nie povinná, kontaktovať daný členský štát.
- 42 Podľa článku 13 nariadenia č. 659/1999 musí byť výsledkom predbežného preskúmania „možnej protiprávnej pomoci“ vydanie rozhodnutia podľa článku 4 ods. 2, 3 alebo 4 (pozri bod 7 vyššie). Článok 4 ods. 2 rovnakého nariadenia osobitne ustanovuje, že keď Komisia po predbežnom preskúmaní zistí, že opatrenie týkajúce

sa informácie, ktorú má v dispozícii, nepredstavuje pomoc, zaznamená toto zistenie formou rozhodnutia (pozri bod 5 vyššie).

43 Okrem tejto možnosti vydať rozhodnutie podľa článku 4 nariadenia č. 659/1999 nemá Komisia v prípade, keď jej sú predložené informácie týkajúce sa prípadnej existencie štátnej pomoci, inú voľbu, ako informovať zainteresované strany podľa článku 20 ods. 2 druhej vety rovnakého nariadenia, že „existujú nedostatočné dôvody na zaujatie stanoviska k prípadu“ (pozri bod 8 vyššie).

44 V prejednávanej veci je zjavné, že list z 12. septembra 2002 neobsahuje rozhodnutie o nevznesení námietok v zmysle článku 4 ods. 3 nariadenia č. 659/1999, ani rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania podľa odseku 4 rovnakého článku. Preto je namieste určiť, či obsahuje rozhodnutie v zmysle článku 4 ods. 2 uvedeného nariadenia alebo či predstavuje iba neformálne oznámenie, aké upravuje článok 20 ods. 2 rovnakého nariadenia.

45 Súd prvého stupňa usudzuje, že Komisia — v rozpore s tým, čo tvrdí — nepoužila v prejednávanej veci prostriedok, ktorý ponúka článok 20 ods. 2 druhá veta nariadenia č. 659/1999. Nielenže Komisia tak v napadnutom rozhodnutí, ako aj v listoch z 25. novembra 2002 a z 9. januára 2003 netvrdila, že neexistujú dostatočné dôvody na zaujatie stanoviska k sťažnosti, ale jasné a konečné stanovisko zaujala. Konštatuje, že sťažnosť neumožňuje zistiť existenciu štátnej pomoci, keďže predmetné oslobodenie nevyplýva z rozhodnutia nemeckých orgánov o poskytnutí pomoci, ale je dôsledkom povinnosti prebrať smernicu 92/81, ktorá bola Nemecku uložená (pozri bod 11 vyššie).

- 46 V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že Súd prvého stupňa vo svojom uznesení Deutsche Bahn/Komisia, už citovanom v bode 21 vyššie, zamietol žalobu pre nečinnosť, ktorú podal žalobca vo veci T-361/02, z dôvodu, že list z 12. septembra 2002 predstavoval „zaujatie jasného a výslovného stanoviska k sťažnosti žalobcu“ (bod 20).
- 47 Tento list teda nemožno vykladať tak, že sa obmedzuje na informovanie žalobcu o absencii dostatočných dôvodov na zaujatie stanoviska k prípadu v zmysle článku 20 ods. 2 druhej vety nariadenia č. 659/1999. Komisia zaujala v uvedenom liste výslovné a odôvodnené stanovisko.
- 48 Čo sa týka otázky, či list z 12. septembra 2002 obsahuje rozhodnutie, aké ustanovuje článok 4 ods. 2 nariadenia č. 659/1999, teda konštatovanie Komisie po predbežnom preskúmaní, že predmetné opatrenie nepredstavuje pomoc, je namieste poznamenať, že sa v ňom výslovne uvádza, že Komisia sa domnieva, že „predmetné oslobodenie nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy ES“ (pozri bod 11 vyššie).
- 49 Komisia tak v súlade s povinnosťou, ktorá jej vyplýva z článku 10 nariadenia č. 659/1999, preskúmala žalobcom poskytnuté informácie a v liste z 12. septembra 2002 dospela k záveru o absencii pomoci z dôvodu, že oslobodenie nie je pripísateľné danému členskému štátu. Je teda preukázané, že tento list obsahuje rozhodnutie v zmysle článku 4 ods. 2 nariadenia č. 659/1999. V tomto ohľade je bezvýznamné, z akého dôvodu dospela Komisia k záveru, že nejde o štátnu pomoc, ako aj okolnosť, že predbežné preskúmanie si z jej strany nevyžadovalo hĺbkovú a dlhodobú analýzu informácií, ktoré tvorili predmet sťažnosti.

- 50 Komisia tvrdí, že list z 12. septembra 2002 nemožno považovať za rozhodnutie, aké sa má na mysli v článku 4 ods. 2 nariadenia č. 659/1999, z dôvodu, že sťažnosť podaná 5. júla 2002 nepatrí do rozsahu pôsobnosti režimu štátnej pomoci. Komisia dodáva, že list nebol adresovaný ani oznámený členskému štátu, ako to vyžaduje článok 25 rovnakého nariadenia (pozri bod 9 vyššie).
- 51 Tieto tvrdenia nemožno prijať. Predovšetkým je ustálenou judikatúrou, že forma, v ktorej sú akty alebo rozhodnutia vydané, je v zásade bezvýznamná, pokiaľ ide o možnosť napadnúť ich žalobou o neplatnosť, a pri určení, či predstavujú akty v zmysle článku 230 ES, je potrebné sa pridržiavať ich obsahu (pozri judikatúru citovanú v bode 35 vyššie; rovnako pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. marca 1994, *Air France/Komisia*, T-3/93, Zb. s. II-121, body 43, 57 a 58).
- 52 Navyše, ako bolo uvedené v bode 41 vyššie, pokiaľ sú Komisii predložené informácie týkajúce sa údajne protiprávnej pomoci, je podľa článku 10 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 povinná tieto informácie bez meškania preskúmať. Ak sa Komisia — ako je tomu v prejednávanej veci — neuspokojí s informovaním zainteresovanej strany, že neexistujú dostatočné dôvody na zaujatie stanoviska k prípadu, ale zaujme jasné a odôvodnené stanovisko, keď uvedie, že predmetné opatrenie nepredstavuje pomoc, môže konať iba v súlade s článkom 4 ods. 2 tohto nariadenia. Pokiaľ Komisia vydala rozhodnutie, ktoré v podstate zahŕňa rozhodnutie prijaté podľa posledného uvedeného ustanovenia, nie je oprávnená ho vylúčiť z preskúmania súdom Spoločenstva tým, že vyhlási, že také rozhodnutie nevydala, pokúsi sa ho odvolať alebo sa rozhodne, že rozhodnutie za porušenia článku 25 nariadenia č. 659/1999 neadresuje dotknutému členskému štátu.
- 53 Komisia sa ďalej v tomto ohľade nemôže odvolávať na judikatúru Súdneho dvora a osobitne na rozsudok *Sytraval*. Posledný uvedený rozsudok bol totiž vyhlásený skôr, ako nariadenie č. 659/1999 ustanovilo procesný režim sťažností v rámci štátnej

pomoci. Účelom posledného uvedeného nariadenia je kodifikovať a posilniť prax Komisie v tejto oblasti v súlade s judikatúrou Súdneho dvora (odôvodnenie č. 2 nariadenia).

- 54 Okrem toho treba pripomenúť, že vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok Sytraval, Komisia vydala rozhodnutie adresované danému členskému štátu a zamietla predmetnú sťažnosť, ale neoznámila text tohto rozhodnutia sťažovateľom (rozsudok Sytraval, body 14 a 46). Komisia sťažovateľov iba informovala o účinkoch svojho rozhodnutia (bod 15). Súdny dvor rozhodol, že predmetom prípadnej žaloby o neplatnosť malo byť rozhodnutie adresované členskému štátu a nie oznámenie adresované sťažovateľom (bod 45).
- 55 V prejednávanej veci Komisia neadresovala Spolkovej republike Nemecko rozhodnutie týkajúce sa údajnej štátnej pomoci. Ak by Komisia — ako aj bola podľa článku 25 nariadenia č. 659/1999 povinná — také rozhodnutie nemeckým orgánom adresovala, žalobca by vo svojom postavení oprávneného na procesné záruky ustanovené v článku 88 ods. 2 ES bol oprávnený napadnúť jeho platnosť ako osoba, ktorej sa predmetné rozhodnutie priamo a osobne týka, v zmysle článku 230 štvrtého odseku ES (pozri v tomto zmysle rozsudok Sytraval, body 41 a 48). Komisia sa preto nemôže dovoliavať skutočnosti, že neadresovala rozhodnutie členskému štátu, a teda nedodrжала článok 25 nariadenia č. 659/1999, aby žalobcu zbavila jeho procesných záruk.
- 56 Treba dodať, že z nariadenia č. 659/1999 výslovne vyplýva, že jeho účelom je najmä zvýšiť právnu istotu, osobitne pokiaľ ide o postupy, ktoré sa majú dodržiavať v oblasti štátnej pomoci (odôvodnenia č. 3, 7 a 11). Tento cieľ by zjavne ohrozovalo, ak by Komisia bola oprávnená rozhodovať o veciach v tejto oblasti mimo procesného rámca, ktorý ustanovuje toto nariadenie.

- 57 Pani Loyola de Palacio navyše — v rozpore s tým, čo tvrdí Komisia (pozri bod 29 vyššie) — ani v napadnutom rozhodnutí (pozri bod 11 vyššie), ani vo svojom liste z 9. januára 2003 (pozri bod 16 vyššie) nijako nespresnila, že v tomto rozhodnutí vyjadrila osobný názor. Naopak zjavne vydala správne rozhodnutie v mene Komisie.
- 58 V tomto ohľade je bezvýznamné, že tento list nie je výsledkom prijatia konečného rozhodnutia o sťažnosti kolégiom komisárov (pozri bod 26 vyššie). Také rozhodnutie možno prijať iba vtedy, ak zodpovedný člen Komisie predloží na tento účel návrh. List z 12. septembra 2002 naznačuje, že pani Loyola de Palacio nemala nijako v úmysle predložiť spis kolégiu. Vyhlásila totiž, že sťažnosť nie je spôsobilá byť predmetom preskúmania v rámci článku 87 ES a nariadenia č. 659/1999 a vzhľadom na to nemôže byť predmetom akéhokoľvek rozhodnutia kolégia.
- 59 Čo sa týka skutočnosti, že list nebol uverejnený (pozri bod 26 vyššie), postačuje konštatovať, že uverejnenie aktu nie je na to, aby bol predmetom žaloby o neplatnosť, nevyhnutné.
- 60 Komisia okrem toho tvrdí, že žalobca nemá záujem na konaní, keďže list z 12. septembra 2002 bol odvolaný listom z 9. januára 2003 (pozri bod 16 vyššie), a teda nemá účinky (pozri bod 28 vyššie).
- 61 Treba hneď konštatovať, že list z 9. januára 2003 je spísaný dvojzmyselne. Členka Komisie na jednej strane s odkazom na listy z 12. septembra a 25. novembra 2002 vyhlasuje, že „by... chcela zopakovať a potvrdiť ich obsah vo svetle neskorších

udalostí“. Na strane druhej uvádza, že žalobca môže „považ[ovať] akúkoľvek časť [jej] listov, z ktorej [on] alebo [jeho] právny zástupca vyvodzuj[ú] odlišný záver, buď za súladnú s [jej] stanoviskom, alebo za odvolanú“. Súd prvého stupňa vzhľadom na toto osobitne dvojzmyselné znenie usudzuje, že tento list sa musí vykladať v neprospech stanoviska Komisie.

62 Z listu z 9. januára 2003 vyplýva, že Komisia trvá na svojom stanovisku, podľa ktorého akékoľvek skúmanie sťažnosti v rámci článku 88 ES nie je opodstatnené. Nezmenila tak svoje stanovisko, podľa ktorého oslobodenie od dane nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, a nezačala konanie ustanovené v článku 88 ods. 2 ES. Obsah listu z 12. septembra 2002 totiž výslovne potvrdila vo svojom liste z 25. novembra 2002 a — ako Komisia uznáva vo svojich písomných podaniach — rovnako aj vo svojom liste z 9. januára 2003. Komisia sa ani nerozhodla opätovne prehodnotiť svoje stanovisko.

63 Zo všetkého uvedeného vyplýva, že list z 12. septembra 2002 obsahuje v podstate rozhodnutie v zmysle článku 4 ods. 2 nariadenia č. 659/1999 a napriek listu z 9. januára 2003 si zachováva právne účinky. Táto žaloba je preto prípustná a treba o nej v každom prípade rozhodnúť.

O veci samej

64 Žalobca uvádza šesť žalobných dôvodov. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení zásady zákonnosti, druhý na porušení povinnosti odôvodnenia, tretí na porušení článku 87 ES, štvrtý na porušení článku 88 ES, piaty na nesprávnom uplatnení článku 307 ES a šiesty na porušení zásady rovnosti zaobchádzania.

65 Prvý, tretí a štvrtý žalobný dôvod treba preskúmať spoločne.

O prvom, treťom a štvrtom žalobnom dôvode

Tvrdenia účastníkov konania

66 V rámci tretieho žalobného dôvodu žalobca tvrdí, že článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ES, ktorá je nezlučiteľná so spoločným trhom.

67 Po prvé poznamenáva, že vzhľadom na to, že v Nemecku pôsobiace letecké spoločnosti sú podľa článku 4 ods. 1 bodu 3 písm. a) MinöStG úplne oslobodené od všeobecných spotrebných daní na minerálne oleje, ich daňové zaťaženie je značne nižšie, takže sú príjemcami finančnej výhody.

68 Po druhé, keďže straty príjmov spôsobené týmto oslobodením (435 miliónov eur v roku 2002) zaťažujú nemecký rozpočet, výhoda je poskytovaná zo štátnych prostriedkov. Žalobca spresňuje, že — v rozpore s tým, čo tvrdí Rada — existencia pomoci nezávisí od výskytu „dodatčného zaťaženia“ pre štát. Rada v tomto ohľade uznala, že oslobodenie od dane, o aké ide v prejednávanej veci, je klasickým príkladom pomoci v zmysle článku 87 ES.

- 69 Žalobca dodáva, že článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG je nepochybne aktom Spolkovej republiky Nemecko, pretože ho prijali zákonodarné orgány tohto členského štátu. Spresňuje, že toto ustanovenie predstavuje iba prvok všeobecného systému zdaňovania minerálnych olejov v Nemecku a Súdny dvor vo svojich rozsudkoch z 10. júna 1999, Braathens (C-346/97, Zb. s. I-3419), a z 25. septembra 2003, Komisia/Taliansko (C-437/01, Zb. s. I-9861), nepochybnil, že akty preberajúce článok 8 ods. 1 písm. a) a b) smernice 92/81 sú právnou povahou vnútroštátne opatrenia.
- 70 Aj keď je článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG opatrením na prebratie článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81, predstavuje akt členského štátu, a teda opatrenie pripísateľné štátu v zmysle článku 87 ods. 1 ES (v tomto ohľade pozri rozsudky Súdneho dvora z 25. júla 1991, Emmott, C-208/90, Zb. s. I-4269, bod 21, a z 12. októbra 1993, Vanacker a Lesage, C-37/92, Zb. s. I-4947, bod 7). Žalobca poznamenáva, že podľa článku 249 ES je smernica záväzná iba vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, zatiaľ čo voľba foriem a metód prebratia sa ponecháva vnútroštátnemu zákonodarcovi. Preto — v rozpore s tým, čo tvrdí Komisia — neexistujú smernice, ktoré by štátu neponechávali manévrovací priestor.
- 71 V prejednávanej veci ponechával článok 8 ods. 1 smernice 92/81 členským štátom priestor na voľnú úvahu, keďže palivo pre lietadlá mali oslobodiť od harmonizovanej spotrebnej dane „za podmienok, ktoré stanovili pre účely zabezpečenia správnej a jasnej aplikácie a zabránenia vyhnutiu sa, úniku alebo zneužitiu“ [*neoficiálny preklad*]. Nemecký zákonodarca okrem toho má — ako to uviedla Rada — priestor na voľnú úvahu, aby sa vyhol skresleniu hospodárskej súťaže tým, že oslobodí od spotrebnej dane z minerálnych olejov ďalšie druhy dopravy v rámci možností, ktoré ponúka smernica 92/81.
- 72 Po tretie žalobca tvrdí, že predmetné oslobodenie rovnako predstavuje selektívne opatrenie, ktoré zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru v zmysle článku 87 ES.

- 73 Po štvrté vysvetľuje, že článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG spôsobuje skreslenie hospodárskej súťaže v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Komisia uznala existenciu konkurenčného vzťahu medzi rýchlovlakmi a leteckými dopravnými prostriedkami na linkách vnútri Spoločenstva [rozhodnutie Komisie z 9. decembra 1998 (Vec N IV/M.1305 — Eurostar) (Ú. v. ES C 256, 1999, s. 4) bod 21]. Uvádza, že vo svojej sťažnosti dostatočne vysvetlil, že taký konkurenčný vzťah existuje aj na vnútroštátnych trasách v Nemecku. Okrem toho, zatiaľ čo žalobca musí platiť celú sériu daní z primárnych zdrojov energie, ktoré používa, predmetné oslobodenie umožňuje leteckým spoločnostiam značne znížiť svoje náklady, a tak ponúkať na vnútroštátnych linkách v Nemecku nižšie ceny ako sú ceny žalobcu.
- 74 Po piate, predmetné oslobodenie ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi, keďže letecké spoločnosti na jednej strane vo všeobecnosti pôsobia vo viacerých členských štátoch a rýchlovlak na strane druhej spájajú rôzne európske metropoly medzi sebou, takže sa nachádzajú v priamom konkurenčnom vzťahu s leteckými dopravnými prostriedkami.
- 75 Podľa žalobcu z uvedeného vyplýva, že článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Napadnuté rozhodnutie je teda nezákonné.
- 76 Žalobca takisto usudzuje, že predmetná pomoc je nezlučiteľná so spoločným trhom. Článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG zjavne nespĺňa podmienky článku 87 ods. 2 ES a nemožno ho vyhlásiť za zlučiteľný podľa článku 87 ods. 3 ES.

77 Okrem toho tvrdí, že Komisia v napadnutom rozhodnutí nesprávne usúdila, že článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 vylučuje uplatnenie článku 87 ES. Toto ustanovenie sekundárneho práva sa totiž musí posudzovať so zreteľom na článok 87 ES a ďalšie ustanovenia primárneho práva upravujúce štátnu pomoc, ktoré sú osobitným vyjadrením zásady voľnej hospodárskej súťaže (rozsudok Súdneho dvora z 5. októbra 1978, INAMI/Viola, 26/78, Zb. s. 1771, body 9 až 14; rovnako pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Lenz vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok Súdneho dvora z 15. januára 1986, Komisia/Belgicko, 52/84, Zb. s. 89, 99). Zo zásady prednosti primárneho práva Spoločenstva vyplýva, že konflikt uplatnenia medzi sekundárnym právom a primárnym právom sa rieši buď výkladom ustanovenia sekundárneho práva v zmysle jeho súladu s primárnym právom (najmä rozšírením oslobodenia od dane na prevádzkovateľov rýchlolakov), alebo neuplatnením ustanovenia sekundárneho práva v prípade, ak taký výklad nie je možný (rozsudok Súdneho dvora z 29. júna 1988, van Landschoot/Mera, 300/86, Zb. s. 3443).

78 Z doslovného, systematického a teleologického výkladu článku 8 ods. 1 smernice 92/81 treba takisto vyvodiť, že článok 87 ES sa na prejednávajúcu vec uplatňuje. V prvom rade, zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že oslobodenie od spotrebných daní platí iba „bez vplyvu na iné ustanovenia Spoločenstva“ [*neoficiálny preklad*]. V druhom rade, podľa judikatúry sú nepovinné oslobodenia od dane podľa článku 8 ods. 2 a 4 smernice 92/81 obmedzené všeobecnými ustanoveniami, ktorých cieľom je chrániť hospodársku súťaž, vrátane článku 87 ES (pozri napríklad rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. septembra 2000, BP Chemicals/Komisia, T-184/97, Zb. s. II-3145, bod 62), takže predmetné oslobodenie od dane musí byť obmedzené rovnakým spôsobom. V treťom rade, teleologický výklad článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 vedie k úsudku o uplatniteľnosti pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy na oslobodenie paliva pre lietadlá od dane, keďže účelom tohto ustanovenia je vytvorenie efektívneho vnútorného trhu a zjednotenie podmienok hospodárskej súťaže.

79 Žalobca spochybňuje tvrdenie Rady, podľa ktorého čiastočné harmonizovanie dane aktom sekundárneho práva Spoločenstva má nevyhnutne za následok, že opatrenie

je vyňaté spod ustanovení Zmluvy týkajúcich sa štátnej pomoci, ibaže by smernica, ktorá je základom pre toto harmonizovanie, výslovne ustanovila ich uplatňovanie. Tento výklad totiž popiera hierarchiu noriem. Ak Rada chcela vylúčiť uplatnenie článku 87 ods. 1 ES, mala smernicu založiť nielen na článku 93 ES, ale aj na článku 89 ES, a tým vyňať predmetné opatrenia z konania o kontrole štátnej pomoci. Rada mohla rovnako vyhlásiť, že opatrenia, ktoré smernica ustanovuje, sú zlučiteľné so spoločným trhom na základe článku 88 ods. 2 ES, článku 87 ods. 3 písm. e) ES alebo prípadne článku 73 ES. To by zodpovedalo praxi, ktorej sa Rada vo všeobecnosti pridrža [pozri napríklad nariadenie Rady (EHS) č. 1107/70 zo 4. júna 1970 o poskytnutí pomoci pre železničnú, cestnú a vnútrozemskú vodnú dopravu (Ú. v. ES L 130, s. 1; Mim. vyd. 07/001, s. 39)]. Keďže Rada nezaviedla odchýlku od primárneho práva na základe v ňom ustanovených splnomocnení, primárne právo, teda v prejednávanej veci článku 87 ES a 88 ES, sa uplatňuje. Tvrdenie Rady, podľa ktorého bola taká odchýlka v skutočnosti ustanovená, treba odmietnuť, pretože uvedená odchýlka nebola vyjadrená jasne a výslovne.

80 Žalobca v tomto ohľade spochybňuje stanovisko Rady, podľa ktorého skutočnosť, že ako splnomocnenie nebolo použité jedno z už citovaných ustanovení v oblasti pomoci, predstavuje iba zanedbateľnú formálnu nepresnosť. Na základe smernice totiž nemožno mlčky vylúčiť kontrolu opatrení, ktoré treba podľa smernice prijať na jej prebratie, so zreteľom na ustanovenia uplatniteľné na štátnu pomoc. Smernicu je naopak nevyhnutné založiť na zodpovedajúcom splnomocnení.

81 Žalobca dodáva, že Komisia a Rada podrobili oslobodenia od dane ustanovené smernicou 2003/96, ktorá nahradila smernicu 92/81, podrobnému skúmaniu so zreteľom na právnu úpravu v oblasti pomoci. Je teda nepochopiteľné, že žalovaná a vedľajší účastník konania naďalej odmietajú uskutočniť kontrolu oslobodení od dane ustanovených smernicou 92/81 so zreteľom na kritériá článku 87 ES.

- 82 Žalobca plne uznáva, že Komisia nemôže rozhodovať o platnosti smerníc Rady. Môže a musí však skúmať, či prebratie oslobodenia od dane, ktoré ustanovuje smernica 92/81, členským štátom je v súlade s ustanoveniami Zmluvy v oblasti pomoci, a ubezpečiť sa, že vnútroštátne právo odo dňa prebratia nevedie k skresľovaniu hospodárskej súťaže nezlučiteľnému so spoločným trhom. Komisia takisto musí skúmať zostávajúci manévrovací priestor, ktorý členské štáty majú na rozšírenie oslobodenia od dane na železničnú dopravu podľa článku 8 ods. 2 písm. c) rovnakej smernice. Žalobca v tomto ohľade zdôrazňuje, že rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. júna 1999, ARAP a i./Komisia (T-82/96, Zb. s. II-1889, bod 14), nie je relevantný, keďže sa týka nariadenia, ktoré členský štát nemusí prebrať, a nie smernice.
- 83 Žalobca tak z uvedeného vyvodzuje, že oslobodenie od spotrebných daní v prospech paliva pre lietadlá ustanovené v článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 nie je zlučiteľné s článkom 87 ES, a teda je vo svojej súčasnej podobe neuplatniteľné.
- 84 Žalobca okrem toho uvádza, že článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 nie je uplatniteľný ani preto, lebo ho už nepokrýva splnomocnenie uvedené v článku 93 ES. V tomto ohľade poznamenáva, že z článku 241 ES vyplýva, že mu nič nebráni domáhať sa, aby sa článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 neuplatnil.
- 85 Táto smernica totiž harmonizovala štruktúry spotrebných daní z minerálnych olejov a rovnako ako ostatné smernice prijaté v tomto rámci je založená výlučne na článku 93 ES a jej účelom je vytvorenie vnútorného trhu Spoločenstva v zmysle článku 14 ES. Žalobca uznáva, že oslobodenie paliva pre lietadlá od dane ustanovené v článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 bolo v čase prijatia tejto smernice vzhľadom na vtedajšiu súťažnú situáciu pravdepodobne nevyhnutné na vytvorenie vnútorného trhu. Letecké spoločnosti a prevádzkovatelia rýchlovlakov sa však — ako

to potvrdila Rada — v súčasnosti nachádzajú v intenzívnom konkurenčnom vzťahu a predmetné oslobodenie od spotrebných daní spôsobuje skreslenie hospodárskej súťaže (pozri bod 73 vyššie). Oslobodenie paliva pre lietadlá od dane preto nevedie k vytvoreniu vnútorného trhu, ale naopak k výraznému narušeniu hospodárskej súťaže.

86 Opatrenie, ktoré spôsobuje skreslenie hospodárskej súťaže, pritom nemôže byť „nevyhnutné“ na zabezpečenie vytvorenia a fungovania spoločného trhu v zmysle článku 93 ES. Podľa zásady proporcionality možno opatrenie považovať za nevyhnutné iba vtedy, ak neexistuje alternatíva, ktorá by menej narúšala hospodársku súťaž (rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. júna 1996, NMB France a i./Komisia, T-162/94, Zb. s. II-427, bod 69). Podľa žalobcu by hospodárska súťaž bola menej narušená rozšírením oslobodenia od dane, ktoré ustanovuje článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81, na prevádzkovateľov rýchlolakov alebo zrušením tohto oslobodenia od spotrebných daní z minerálnych olejov pre lety vnútri Spoločenstva. Oslobodenie leteckého paliva od dane ustanovené v článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 preto už nie je po zmene súťažnej situácie na relevantnom trhu nevyhnutné na zabezpečenie vytvorenia a fungovania vnútorného trhu a už ho nepokrýva článok 93 ES.

87 Žalobca zdôrazňuje, že nepopiera, že Rada mohla smernicu 92/81 založiť na článku 93 ES. Je však otázne, či vzhľadom na zmeny konkurenčného vzťahu medzi civilným letectvom a rýchlolakmi postačuje splnomocnenie ustanovené v článku 93 ES na vylúčenie preskúmania opatrení na prebratie smernice v rámci všeobecných ustanovení v oblasti pomoci. Žalobca spresňuje, že nechce dosiahnuť zrušenie smernice, ale usudzuje, že použité splnomocnenie nevyklučuje kontrolu Komisie.

- 88 V rámci prvého žalobného dôvodu žalobca tvrdí, že Komisia mala uskutočniť starostlivé a nestranné preskúmanie sťažnosti (pozri v tomto ohľade rozsudok Súdneho dvora zo 17. mája 2001, IECC/Komisia, C-449/98 P, Zb. s. I-3875, bod 45, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. septembra 1998, Gestevisión Telecinco/Komisia, T-95/96, Zb. s. II-3407, bod 72). Komisia tým, že zamietla jeho sťažnosť *en bloc*, poprela zásadu zákonnosti, ako aj určité ustanovenia nariadenia č. 659/1999.
- 89 Žalobca pochybuje, či Komisia spísaním listu z 12. septembra 2002 dodržala zásadu správneho úradného postupu a svoj vlastný rokovací poriadok. V tomto ohľade spresňuje, že hoci podľa tohto rokovacieho poriadku bolo pre prejednávanú vec príslušné kolégium komisárov, vec mu zjavne nebola predložená.
- 90 Na podporu štvrtého žalobného dôvodu žalobca napokon uvádza, že len čo Komisia v napadnutom rozhodnutí odmietla začať konanie vo veci formálneho zisťovania, konala v rozpore so svojimi povinnosťami, ktoré vyplývajú z článku 88 ods. 2 a 3 ES, ako aj z článku 10 ods. 1 a z článku 17 nariadenia č. 659/1999.
- 91 Vo svojej replike žalobca tvrdí, že Komisia sa nesprávne domnieva, že vzhľadom na zamýšľané zmeny predmetných ustanovení smernice 92/81 nie je povinná začať konanie vo veci formálneho zisťovania platnej pomoci.
- 92 Komisia usudzuje, že v prejednáwanej veci zjavne nemôže ísť o otázku štátnej pomoci. Zdôrazňuje, že predmetné oslobodenie nie je pripísateľné štátu v zmysle relevantnej judikatúry (rozsudok Súdneho dvora zo 16. mája 2002, Francúzsko/Komisia, C-482/99, Zb. s. I-4397). Oslobodenie od dane ustanovené v článku 4

ods. 1 bode 3 písm. a) MinöStG sa opiera o článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 a členské štáty nemajú pri preberaní uvedeného oslobodenia žiaden manévrovací priestor (rozsudok Braathens, už citovaný v bode 69 vyššie).

- 93 Ako odpoveď na tvrdenie žalobcu, podľa ktorého sa právo štátnej pomoci malo vzhľadom na prednosť primárneho práva uplatniť, Komisia uvádza, že žalobca popiera, že rozsudok Francúzsko/Komisia, už citovaný v bode 92 vyššie, patrí takisto do práva štátnej pomoci a musí sa rešpektovať. Okrem toho odmieta tvrdenie, podľa ktorého článok 8 ods. 1 smernice 92/81 nepokrýva splnomocnenie v článku 93 ES, pričom usudzuje, že žalobca mieša otázku, ktorá je skutočne v tejto súvislosti relevantná, teda otázku požadovanej harmonizácie, s otázkou účinkov na hospodársku súťaž, ktorá nemá žiadnu spojitosť s článkom 93 ES.
- 94 Komisia neodpovedá na tvrdenia, ktoré žalobca uvádza na podporu svojho prvého žalobného dôvodu.
- 95 Čo sa týka štvrtého žalobného dôvodu, Komisia sa domnieva, že začatie konania vo veci formálneho zisťovania nebolo namieste. Dodáva, že smernicu 92/81 nahradila smernica 2003/96, takže na začatie konania vo veci formálneho zisťovania neexistoval dôvod.
- 96 Rada uvádza tri tvrdenia s cieľom preukázať, že režim a konanie o kontrole štátnej pomoci ustanovené v článkoch 87 ES až 89 ES sú v prejednávanej veci neuplatniteľné. Po prvé, tieto ustanovenia sú neuplatniteľné na opatrenia, ktoré zaviedol zákonodarca Spoločenstva, pokiaľ nerozhodol opačne. Právomoci, ktoré článok 88 ES zveruje Komisii, jej totiž neumožňujú vyhlásiť platný predpis Spoločenstva za neuplatniteľný.

- 97 Po druhé, sporné oslobodenie nemožno považovať za štátnu pomoc, keďže svojím účelom a všeobecnou štruktúrou nesmeruje k vytvoreniu výhody, ktorá by predstavovala dodatočné zaťaženie pre štát.
- 98 Po tretie Rada pripomína, že ak by sa aj sporné oslobodenie malo považovať za štátnu pomoc, má právomoc vyňať určité kategórie pomoci z dodržania postupu na kontrolu ich zlučiteľnosti so spoločným trhom. Z nepodmieneného charakteru sporného ustanovenia pritom vyplýva, že zákonodarca Spoločenstva v prejednávanej veci skutočne možnosť takej kontroly vylúčil.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 99 Článok 87 ods. 1 ES vyhlasuje, že pomoc poskytovaná členskými štátmi alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.
- 100 Toto ustanovenie sa teda vzťahuje na rozhodnutia členských štátov, ktorými v snahe dospieť k svojim vlastným ekonomickým a sociálnym cieľom poskytujú jednostrannými a autonómnymi rozhodnutiami podnikom alebo iným subjektom práva prostriedky alebo im obstarávajú výhody, aby podporili dosiahnutie sledovaných ekonomických alebo sociálnych cieľov (rozsudok Súdneho dvora z 27. marca 1980, Amministrazione delle finanze dello Stato/Denkavit italiana, 61/79, Zb. s. 1205, bod 31).

101 Z toho plynie, že na to, aby bolo možné kvalifikovať výhody ako pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, musia byť najmä pripísateľné štátu (pozri rozsudok Francúzsko/Komisia, už citovaný v bode 92 vyššie, bod 24 a tam citovanú judikatúru).

102 V prejednávanej veci to tak nie je. Článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG totiž vykonáva článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81. Pritom, ako už Súdny dvor rozhodol, posledné uvedené ustanovenie ukladá členským štátom jasnú a presnú povinnosť nezdaňovať palivo používané pre komerčnú leteckú dopravu harmonizovanou spotrebnou daňou (rozsudok Braathens, už citovaný v bode 69 vyššie, body 30 až 32). Prebratím oslobodenia do vnútroštátneho práva členské štáty iba vykonávajú predpisy Spoločenstva v súlade so svojimi povinnosťami vyplývajúcimi zo Zmluvy. Z toho plynie, že predmetné ustanovenie nie je pripísateľné nemeckému štátu, ale v skutočnosti je dôsledkom aktu zákonodarcu Spoločenstva.

103 Žalobca zdôrazňuje, že oslobodenie bolo poskytované zo štátnych prostriedkov. Pripísateľnosť pomoci štátu je však oddelená od otázky, či bola pomoc poskytnutá zo štátnych prostriedkov. Z judikatúry totiž vyplýva, že ide o odlišné a kumulatívne podmienky (rozsudok Francúzsko/Komisia, už citovaný v bode 92 vyššie, bod 24).

104 Z uvedeného vyplýva, že určité podstatné podmienky uplatnenia článku 87 ES neboli splnené, takže Komisia správne dospela k záveru, že predmetné oslobodenie nepatrí do rozsahu pôsobnosti tohto článku.

- 105 V rozpore s tým, čo tvrdí žalobca, priestor na voľnú úvahu ponechaný členským štátom úvodným textom článku 8 ods. 1 smernice 92/81, ktorý spresňuje, že členské štáty poskytnú oslobodenia „za podmienok, ktoré stanovili pre účely zabezpečenia správnej a jasnej aplikácie a zabránenia vyhnutiu sa, úniku alebo zneužitiu“ [*neoficiálny preklad*], sa uplatní iba na vymedzenie podmienok uplatnenia oslobodenia, na ktoré sa vzťahuje, a nespochybňuje nepodmienený charakter povinnosti oslobodenie poskytnúť, ktorú toto ustanovenie zavádza (rozsudok Braathens, už citovaný v bode 69 vyššie, bod 31).
- 106 Čo sa týka tvrdenia žalobcu, podľa ktorého sa Spolková republika Nemecko mohla vyhnúť skresleniu hospodárskej súťaže, ak by oslobodenie rozšírila na rýchlolokality podľa článku 8 ods. 2 písm. c) smernice 92/81, postačuje konštatovať, že členské štáty mali plné právo obmedziť sa na prebratie záväzných ustanovení smernice a nevyužiť možnosť oslobodenie rozšíriť.
- 107 Žalobca sa okrem toho dovoľáva neuplatniteľnosti článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81. Na jednej strane trvá na skutočnosti, že podľa zásady prednosti nie je oslobodenie od spotrebných daní v prospech paliva pre lietadlá uvedené v tomto ustanovení zlučiteľné s článkom 87 ES, a teda je vo svojej súčasnej podobe neuplatniteľné. Ak Rada chcela vylúčiť uplatnenie článku 87 ES, mala smernicu založiť nielen na článku 93 ES, ale aj na iných článkoch Zmluvy (pozri bod 79 vyššie). Na strane druhej žalobca tvrdí, že článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 je neuplatniteľný, keďže ho už nepokrýva splnomocnenie v článku 93 ES. Uvádza, že letecké spoločnosti a prevádzkovatelia rýchlolokality sa v súčasnosti nachádzajú v intenzívnom konkurenčnom vzťahu a v dôsledku toho nevedie predmetné oslobodenie k vytvoreniu vnútorného trhu, ale naopak k výraznému narušeniu hospodárskej súťaže (pozri bod 85 vyššie).

- 108 Hoci aj žalobca vzniesol námietku nezákonnosti vo vzťahu k článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81, táto námietka z jeho písomných podaní jasne nevyplýva. Osobitne vo svojich pripomienkach k vyjadreniu Rady žalobca spresnil, že jeho základným tvrdením je, že článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 nemôže Komisii brániť, aby predmetné oslobodenie preskúmala v rámci konaní v oblasti štátnej pomoci.
- 109 V každom prípade, tvrdenia žalobcu týkajúce sa neuplatniteľnosti článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 nemožno prijať.
- 110 Pokiaľ ide o jeho tvrdenie, podľa ktorého je toto ustanovenie neuplatniteľné z dôvodu, že popiera článok 87 ES, postačuje konštatovať, že — ako vyplýva z bodu 104 vyššie — posledný uvedený článok sa v prejednáwanej veci neuplatňuje.
- 111 Čo sa týka tvrdenia založeného na článku 93 ES, je potrebné pripomenúť, že smernicu 92/81 prijala Rada jednohlasným rozhodnutím na základe tohto článku s cieľom harmonizovať štruktúry spotrebných daní z minerálnych olejov. Oslobodenie ustanovené v článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 vyplýva z predpisov medzinárodného práva, ktoré ustanovujú oslobodenie od dane v prospech paliva pre lietadlá. Sám žalobca vo svojej žalobe uznáva, že článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 bol v čase prijatia smernice pravdepodobne nevyhnutný, keďže jeho účelom bolo zabezpečiť, aby nebola narušená hospodárska súťaž medzi rôznymi leteckými spoločnosťami členských štátov, ako ani medzi nimi a súťažiteľmi z tretích krajín (pozri bod 85 vyššie).
- 112 Aj keby sa žalobca oprávnenne dovoľával existencie nového konkurenčného vzťahu medzi leteckou a železničnou dopravou od čias prijatia smernice 92/81, neplynie

z toho, že článok 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 sa stal protiprávnym. Hodnotiť situáciu a prípadne rozhodnúť o potrebe zmeniť platné predpisy prislúchalo zákonodarcovi Spoločenstva, ktorý má pri výkone svojej právomoci široký priestor na voľnú úvahu.

- 113 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu založené na skutočnosti, že Komisia a Rada podrobili oslobodenia od dane zavedené ustanoveniami smernice 2003/96 podrobnému skúmaniu so zreteľom na právnu úpravu v oblasti štátnej pomoci, treba uviesť, že článok 14 ods. 1 písm. b) tejto smernice ustanovuje oslobodenie, ktoré sa uplatňuje na „energetické výrobky dodávané na používanie ako palivo na účely letectva, okrem súkromného lietania“. Z článku 14 ods. 2 rovnakej smernice pritom vyplýva, že členský štát môže jednak obmedziť rozsah pôsobnosti oslobodenia ustanoveného v článku 14 ods. 1 na medzinárodnú dopravu a dopravu vnútri Spoločenstva a jednak od tohto oslobodenia upustiť, pokiaľ uzatvoril dvojstrannú dohodu s iným členským štátom. Z toho plynie, že opatrenia na prebratie článku 14 smernice 2003/96 sú opatreniami, pri ktorých majú štáty priestor na voľnú úvahu, čo vysvetľuje, prečo článok 26 ods. 2 tejto smernice ustanovuje kontrolu, či dodržiavajú ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci. Zo všetkého uvedeného vyplýva, že tretí žalobný dôvod nie je dôvodný.
- 114 Napokon, prvý a štvrtý žalobný dôvod sú založené na predpoklade, že žalobca podal sťažnosť, ktorá si vyžadovala hĺbkové preskúmanie zo strany Komisie. Pritom vzhľadom na skutočnosť, že článok 4 ods. 1 MinöStG sa obmedzil na vykonanie záväzného ustanovenia aktu Spoločenstva (pozri body 99 až 104 vyššie), bola Komisia oprávnená zamietnuť sťažnosť v napadnutom rozhodnutí bez toho, aby bolo nevyhnutné predložiť ju kolégii komisárov a začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES.
- 115 Preto je namieste zamietnuť prvý, tretí a štvrtý žalobný dôvod.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia

Tvrdenia účastníkov konania

- 116 Žalobca uvádza, že napadnuté rozhodnutie musí byť zrušené z dôvodu porušenia povinnosti odôvodnenia, ktorú potvrdzuje článok 253 ES. Pokiaľ ide o rozhodnutia, ktoré obsahujú záver, že v sťažnostiach oznamovaná štátna pomoc neexistuje, Komisia je povinná sťažovateľovi vysvetliť, z akých dôvodov nepostačovali skutkové a právne okolnosti uvedené v sťažnosti na preukázanie existencie štátnej pomoci (rozsudok Sytraval, bod 64).
- 117 V prejednávanej veci pritom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neumožňuje pochopiť, z akých dôvodov nepreukazujú skutkové a právne okolnosti uvedené žalobcom v jeho sťažnosti existenciu protiprávnej štátnej pomoci.
- 118 Komisia a Rada sa nevyslovujú o tvrdeniach, ktoré žalobca uvádza na podporu svojho druhého žalobného dôvodu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 119 Je ustálenou judikatúrou, že odôvodnenie vyžadované článkom 253 ES musí byť prispôsobené povahe predmetného aktu a musí jasne a jednoznačne uvádzať úvahy inštitúcie, autora aktu, spôsobom, ktorý umožňuje dotknutým osobám spoznať zdôvodnenie prijatého opatrenia a príslušnému súdu vykonávať svoju kontrolu. Požiadavka odôvodnenia musí byť posúdená v závislosti od okolností prejednávanej veci, najmä obsahu aktu, povahy uvádzaných dôvodov a záujmu, aký môžu mať osoby, ktorým je akt určený, alebo iné osoby, ktorých sa akt priamo a osobne týka, na tom, aby dostali vysvetlenie. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, pretože otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 253 ES, sa musí posudzovať s ohľadom nielen na jeho znenie, ale tiež na jeho kontext, ako aj na súhrn právnych pravidiel upravujúcich predmetnú oblasť (pozri rozsudok Sytraval, bod 63 a tam citovanú judikatúru).
- 120 V prejednávanej veci z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia zamietla sťažnosť z dôvodu, že oslobodenie uvedené v článku 4 ods. 1 bode 3 písm. a) MinöStG predstavuje vykonanie smernice 92/81 a nie pokus o poskytnutie pomoci (pozri bod 11 vyššie). Také odôvodnenie je — v rozpore s tým, čo tvrdí žalobca — síce stručné, ale dostatočne jasné a zrozumiteľné.
- 121 Druhý žalobný dôvod musí byť preto rovnako zamietnutý ako nedôvodný.

O piatom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 307 ES a noriem medzinárodného práva

Tvrdenia účastníkov konania

- 122 Žalobca uvádza, že tvrdenie Komisie, podľa ktorého Chicagsky dohovor o medzinárodnom civilnom letectve zo 7. decembra 1944 (*Zbierka zmlúv Organizácie spojených národov*, zv. 15, s. 295, ďalej len „Chicagsky dohovor“), ako aj početné dvojstranné dohody o leteckej doprave uzavreté na jeho základe vylučujú uplatniteľnosť predpisov Spoločenstva v oblasti štátnej pomoci, nie je v súlade ani s predpismi medzinárodného práva, ani s článkom 307 ES.
- 123 Pokiaľ ide o medzinárodné právo verejné, žalobca uvádza, že oslobodenie paliva pre lietadlá od dane ustanovené v medzinárodných zmluvách nijako nebráni tomu, aby sa oslobodenie od dane založené na článku 4 ods. 1 bode 3 písm. a) MinöStG považovalo za porušenie článku 87 ods. 1 ES. Podľa kolíznej normy uvedenej v článku 30 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve z 23. mája 1969 (*Zbierka zmlúv Organizácie spojených národov*, zv. 788, s. 354) sa ustanovenia medzinárodných zmlúv, ktoré členské štáty uzavreli skôr, uplatňujú iba v rozsahu, v akom sú zlučiteľné s neskoršími zmluvnými záväzkami, čo sú napríklad záväzky, ktoré vyplývajú z ich príslušnosti k Európskym spoločenstvám.
- 124 Čo sa týka práva Spoločenstva, článok 307 prvý odsek ES sa obmedzuje na zabezpečenie práv tretích krajín v súlade s medzinárodným právom verejným bez toho, aby členské štáty zaväzoval prevziať ich zmluvné povinnosti, ktoré sú skoršieho dáta ako zmluvy Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 13. júla 1966, Consten a Grundig/Komisia EHS, 56/64 a 58/64, Zb. s. 430). Preto pokiaľ ide v prejednávanej

veci o situáciu výlučne vnútri Spoločenstva, v prípade kolízie sa uplatní primárne právo (rozsudok Súdu prvého stupňa z 10. júla 1991, RTE/Komisia, T-69/89, Zb. s. II-485, bod 103). Teda aj so zreteľom na článok 307 ES netvorí ani Chicagsky dohovor, ani na ňom založené dvojstranné medzinárodné dohody prekážku pre uplatnenie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré upravujú štátnu pomoc, na článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG. Komisia okrem toho niekoľkokrát konštatovala, že Chicagsky dohovor nemá záväzný charakter vo vzťahu k situáciám vnútri Spoločenstva.

- 125 Komisia a Rada sa nevyslovujú o tvrdeniach, ktoré žalobca uvádza na podporu svojho piateho žalobného dôvodu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 126 Tento žalobný dôvod je irelevantný. Napadnuté rozhodnutie je založené na skutočnosti, že článok 4 ods. 1 bod 3 písm. a) MinöStG neporušuje pravidlá Spoločenstva týkajúce sa štátnej pomoci vzhľadom na absenciu štátneho opatrenia v prejednávanej veci (pozri bod 11 vyššie). Komisia preto neuplatnila ustanovenia Zmluvy v oblasti štátnej pomoci.
- 127 Napadnuté rozhodnutie teda — v rozpore s tým, čo naznačuje žalobca — vôbec nie je založené na medzinárodnom práve. Komisia sa na zdôvodnenie neuplatniteľnosti predpisov, ktoré upravujú štátnu pomoc, nijako nedovoľovala medzinárodného práva. Odkaz na medzinárodné právo urobila iba preto, aby vysvetlila kontext predmetného oslobodenia a potvrdila, že smernica 92/81 je v súlade s medzinárodnou praxou (pozri bod 11 vyššie).

- 128 Tento záver nemôže byť ovplyvnený skutočnosťou, že Komisia v napadnutom rozhodnutí jednoducho dodala, že smernica 92/81 je „v súlade s medzinárodnou praxou založenou na politikách, ktoré zaviedla [ICAO] v rámci [Chicagskeho dohovoru]“.
- 129 Z toho plynie, že piaty žalobný dôvod je nedôvodný.

O šiestom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady rovnosti zaobchádzania

Tvrdenia účastníkov konania

- 130 Žalobca pripomína, že zásada rovnosti zaobchádzania zakazuje zaobchádzať s porovnateľnými situáciami rozdielne, ak nie je také zaobchádzanie objektívne odôvodnené (rozsudok Súdneho dvora z 13. apríla 2000, Karlsson a i., C-292/97, Zb. s. I-2737, bod 39; pozri takisto rozsudok van Landschoot/Mera, už citovaný v bode 77 vyššie, bod 9).
- 131 V prejednávanej veci pritom oslobodenie paliva pre lietadlá od dane založené na článku 8 ods. 1 písm. b) smernice 92/81 a na norme na prebratie tohto ustanovenia do vnútroštátneho práva, teda článku 4 ods. 1 bode 3 písm. a) MinöStG, vedie k nerovnosti zaobchádzania medzi žalobcom a leteckými spoločnosťami, ktoré prevádzkujú vnútroštátne linky v Nemecku. Vzhľadom na to, že žalobca a letecké spoločnosti ponúkajú na vnútroštátnych trasách v Nemecku službu, ktorá je z pohľadu zákazníkov zameniteľná, nachádzajú sa v porovnateľnej situácii. Žalobca v tomto ohľade zdôrazňuje existujúci konkurenčný vzťah medzi lietadlami a železnicou, najmä rýchlolakmi. Diskriminačné zaobchádzanie so žalobcom v pomere k leteckým spoločnostiam, ktoré prevádzkujú vnútroštátne linky, tak vyplýva z toho, že iba posledné uvedené spoločnosti sú oslobodené od spotrebných

daní z minerálních olejov. Toto rozdielne zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené. Existenciu neodôvodnenej diskriminácie navyše inštitúcie výslovne uznali.

- 132 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa ukončil túto diskrimináciu tým, že uplatní *mutatis mutandis* článok 231 druhý odsek ES (rozsudok van Landschoot/Mera, už citovaný v bode 77 vyššie). Taký prístup by umožnil najmä neuplatnenie predmetného oslobodenia od dane na letecké spoločnosti, ktoré sa nachádzajú v priamom konkurenčnom vzťahu so žalobcom.
- 133 Súdny dvor totiž vo svojom rozsudku z 13. júla 2000, *Idéal tourisme* (C-36/99, Zb. s. I-6049), vyhlásil, že členské štáty môžu na účely odstránenia nerovnosti zaobchádzania zdaní aj leteckú dopravu (bod 33). V prejednávanej veci by okrem toho bolo možné napraviť uvádzanú nerovnosť zaobchádzania aj oslobodením rýchlolakov.
- 134 Komisia sa nevyslovuje o tvrdeniach, ktoré žalobca uvádza v rámci tohto žalobného dôvodu.
- 135 Rada sa domnieva, že žalobca sa opiera o chybný predpoklad, teda že železničná doprava a letecká doprava sú ako potenciálne konkurentky porovnateľné a musí sa s nimi zaobchádzať rovnako.
- 136 Rada uvádza, že v postavení zákonodarcu sa domnievala, že vzhľadom na osobitosti leteckej dopravy je potrebné oslobodiť palivo pre leteckú dopravu okrem súkromných turistických letov. Pri kontrole výkonu širokej diskrečnej právomoci zákonodarcu sa súd musí obmedziť na skúmanie, či nedošlo k zjavnej chybe alebo

k zneužitiu právomoci alebo či predmetný orgán zjavne neprekročil hranice svojej diskrečnej právomoci. Žalobca pritom nijako nevysvetlil, prečo mala Rada konať zjavne neprimerane pri výkone svojej diskrečnej právomoci.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- ¹³⁷ Z judikatúry vyplýva, že zásada rovnosti zaobchádzania zakazuje zaobchádzať s porovnateľnými situáciami rozdielne, a tým spôsobovať znevýhodnenie určitých sťažiteľov v pomere k iným, ak nie je také zaobchádzanie objektívne odôvodnené (rozsudok *Karlsson a i.*, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 39; rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. marca 2003, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen/Komisia*, T-228/99 a T-233/99, Zb. s. II-435, bod 272).
- ¹³⁸ Súd prvého stupňa usudzuje, že zásada rovnosti zaobchádzania nebola v prejednávanej veci porušená, pretože situácia podnikov leteckej dopravy je zjavne odlišná od situácie podnikov železničnej dopravy. Čo sa týka ich prevádzkových vlastností, štruktúry ich nákladov a právnych predpisov, ktorým podliehajú, sú služby leteckej a železničnej dopravy veľmi odlišné a nie sú porovnateľné v zmysle zásady rovnosti zaobchádzania.
- ¹³⁹ Súd prvého stupňa v každom prípade usudzuje, že rozdielne zaobchádzanie je v prejednávanej veci objektívne odôvodnené vzhľadom na širokú diskrečnú právomoc Rady, pokiaľ ide o objektívne odôvodnenie prípadného rozdielného zaobchádzania (rozsudok Súdu prvého stupňa z 11. júla 1997, *Oleifici Italiani/Komisia*, T-267/94, Zb. s. II-1239, bod 47). So zreteľom na medzinárodnú prax oslobodenia od spotrebných daní v prospech paliva pre lietadlá, ktorú potvrdzuje Chicagsky dohovor, ako aj dvojstranné dohody uzavreté medzi štátmi, by totiž bola

hospodárska súťaž medzi prevádzkovateľmi leteckej dopravy Spoločenstva a prevádzkovateľmi z tretích krajín narušená, ak by zákonodarca Spoločenstva jednostranne uložil spotrebné dane na toto palivo. Oslobodenie ustanovené v článku 8 ods. 1 písm. b) smernice preto bolo objektívne odôvodnené.

140 Šiesty žalobný dôvod musí byť teda rovnako zamietnutý ako nedôvodný.

141 Zo všetkého uvedeného vyplýva, že žaloba musí byť v celom rozsahu zamietnutá.

O trovách

142 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania v súlade s návrhom, ktorý v tomto zmysle podala Komisia.

143 Rada znáša svoje vlastné trovy konania v súlade s článkom 87 ods. 4 prvým pododsekom rokovacieho poriadku.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (prvá rozšírená komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Žalobca je povinný nahradiť trovy konania.**
- 3. Rada znáša svoje vlastné trovy konania.**

Vesterdorf

Cooke

García-Valdecasas

Labucka

Trstenjak

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 5. apríla 2006.

Tajomník

Predseda komory

E. Coulon

B. Vesterdorf